

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี A CONTRASTIVE STUDY OF CHINESE AND THAI COLOR IDIOMS

เมิ่งเต๋ย หลี^{1*}, สนิท สัตตโยภาส² และ ขวัญใจ กิจชาลารัตน์³

Li Mengdie^{1*}, Sanit Sattayopat² and Kwanjai Kitchalarat³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300^{1,2,3}

Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Maung District, Chiangmai Province 50300^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: xyqq19920520@163.com

(Received: July 19, 2019; Revised: Jun 22, 2020; Accepted: Jun 22, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแหล่งที่มา ความหมาย เจตนาการใช้ระหว่างสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี และเพื่อศึกษาความเหมือนและความแตกต่างในด้านลักษณะการใช้และภาพสะท้อนจากสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแหล่งที่มา ความหมาย เจตนาการใช้ และภาพสะท้อนจากลักษณะการใช้สำนวนของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หนังสือ ตำรา เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พจนานุกรมสำนวนจีน พจนานุกรมจีน-ไทย สำนวนไทย เป็นหลักในการพิจารณา และผู้วิจัยใช้ความรู้ของตนและอาจารย์เจ้าของภาษา จากการศึกษาได้รวบรวมสำนวนจีน 124 สำนวน และสำนวนไทย 92 สำนวน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีมีแหล่งที่มา 6 แหล่ง ส่วนของสำนวนไทยมีแหล่งที่มา 12 แหล่ง สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีส่วนใหญ่มาจากวรรณกรรมโบราณ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีส่วนใหญ่ที่มาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และความเชื่อทางศาสนา ความหมายของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ส่วนอารมณ์ของสำนวนนั้น สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ เชิงบวก เชิงลบ ความเป็นกลาง และทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเพียง 3 ประเภท คือ เชิงบวก เชิงลบ และความเป็นกลาง ไม่มีที่มีความหมายทั้งเชิงบวกและลบ สำหรับเจตนาการใช้ทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีลักษณะเหมือนกัน 5 ลักษณะ คือ สำนวนที่บ่งบอกเจตนาตำหนิ ตักเตือน แสดงความเห็น ชื่นชม และประชดประชัน ภาพสะท้อนจากลักษณะการใช้สำนวนนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่คือ สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมในด้านสิ่งแวดล้อมของทั้งสองประเทศ ซึ่งภูมิประเทศและภูมิอากาศมีความต่างกัน อีกประเภทหนึ่งคือสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของวัฒนธรรมทั้งสองชนชาติในด้านวิถีชีวิต อาชีพ ทักษะคิด ค่านิยม และอวัยวะของมนุษย์ ฯลฯ เนื่องจากทั้งจีนและไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมเช่นเดียวกัน แต่ถิ่นที่อยู่และสิ่งแวดล้อมต่างกัน จึงทำให้วัฒนธรรมของทั้งสองประเทศมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างไปด้วย

คำสำคัญ: สำนวนจีน, สำนวนไทย, สำนวนเกี่ยวกับสี, การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this research were to compare sources, meanings, and intention to use between Chinese and Thai idioms related to colors; and to investigate similarities and differences between the use and reflection of those Chinese and Thai idioms. 124 Chinese idioms and 92 Thai idioms were collected and analyzed in terms of sources, meanings, intention to use, and reflection on using those idioms. The data was analyzed mainly using Chinese Idioms Dictionary, Chinese-Thai Dictionary, and Thai Idioms. Moreover, the knowledge and experiences of the researcher and a native lecturer were used to analyze the data.

The results revealed that there were six sources of the Chinese idioms and 12 sources of the Thai idioms related to colors. Most of the Chinese idioms were from ancient literatures, while many Thai idioms were from natural environment and religious beliefs. The Chinese and Thai idioms related to colors had both implicit and explicit meanings. There were four moods in Chinese idioms, including positive, negative, neutral, and positive-negative. Meanwhile, Thai idioms had only three moods, which were positive, negative, and neutral. The intentions to use the Chinese and Thai idioms related to colors were the same. There were five aspects of the intention, including to blame, to warn, to comment, to admire, and to be sarcastic. The reflection on using the idioms was divided into two main aspects as follows. The idioms reflected the overview of environment of the both countries. Both countries had different terrains and weathers as well as their environments. Another reflection was involved with the overview of cultures of the both countries in several aspects, such as lifestyles, occupations, attitudes and values, and human organs. China and Thai were agricultural societies. However, they lived in different places and environments, so their cultures had both similarities and differences.

KEYWORDS: Chinese Idioms, Thai Idioms, Color Idioms, Comparative Study of Chinese and Thai Color Idioms

บทนำ

มนุษย์อาศัยอยู่บนโลกที่เต็มไปด้วยสีสัน เราสามารถเห็นสีที่แตกต่างกันทุกวัน หลังจากสีสะท้อนเข้ามาในตาเรา สมองจะส่งสัญญาณความรู้สึกเกี่ยวกับสีอย่างรวดเร็ว เช่น ทองฟ้าสีฟ้า เมฆสีขาว หุ่นยนต์สีขาว เป็นต้น เนื่องจากมนุษย์มีสายตาที่มองเห็นสิ่งต่าง ๆ เหมือนกัน แม้ว่าภาษาที่ใช้ในการบรรยายความรู้สึกจะแตกต่างกัน แต่เรารู้ดีว่าทองฟ้าสีฟ้า เมฆสีขาว หุ่นยนต์สีขาว หลังจากที่มีมนุษย์มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และภาษาที่ลึกซึ้งขึ้น มนุษย์จึงเริ่มตระหนักถึงความหมาย แม้ว่าการรับรู้ของมนุษย์ในเรื่องของแสงและสีจะเหมือนกัน แต่การรับรู้และความเข้าใจของผู้คนเกี่ยวกับสัญลักษณ์สีมีความต่างกัน ทั้งนี้ การเรียนการวิเคราะห์สีในแต่ละภาษา แต่ละวัฒนธรรมจะมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาและวัฒนธรรมนั้น ๆ เช่นกัน

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นชาวจีนและได้เรียนหนังสือที่ประเทศไทยเป็นเวลานานพอสมควร ทำให้ผู้วิจัยได้รู้ซึ่งถึงเสน่ห์ของภาษาและวัฒนธรรม ความสัมพันธ์และวัฒนธรรมของประเทศไทยและประเทศจีนมีประวัติอันยาวนาน เนื่องด้วยภาษาจีนและภาษาไทยอยู่ในภาษาตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan Languages) ประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสีอย่างยิ่ง ตั้งแต่พระมหากษัตริย์ พระภิกษุสงฆ์ หน่วยงานของรัฐ จนถึงประชาชนทั่วไป ต่างก็มีสีที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น วันจันทร์ใส่เสื้อฟ้าสีเหลือง วันอังคารใส่เสื้อชมพู วันพุธใส่เสื้อเขียว วันพฤหัสบดีใส่เสื้อส้ม วันศุกร์ใส่เสื้อฟ้า วันเสาร์ใส่เสื้อม่วง วันอาทิตย์ใส่เสื้อแดง วันพ่อใส่เสื้อสีเหลือง วันแม่ใส่เสื้อสีฟ้า ฯลฯ ในภูมิหลังที่แตกต่างกัน มนุษย์ให้ความรู้สึก อารมณ์ และความหมายของสีที่ต่างกัน ความหมายที่เหมือนหรือต่างกันจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม

ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นจึงทำให้ยากต่อการศึกษา และจดจำ ซึ่งการศึกษาคำที่เกี่ยวข้องกับสีจะให้คุณค่าอย่างยิ่งต่อผู้ศึกษา

การใช้ภาษาสื่อสารกันในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อต้องการสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เนื่องจากความหมายของสารที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อให้ผู้รับสารนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย เช่น คำว่า “สีดำ” นั้น ถ้าความหมายโดยตรง หมายถึง “เป็นสีของวัตถุที่ไม่สะท้อนแสงที่สเปกตรัมสะท้อนออกมาเป็นสี สีหนึ่งที่สามารถบ่งบอกคุณลักษณะต่าง ๆ ของวัตถุ เช่น แมวสีดำ หรือภาพศิลปะสีดำ” ส่วนความหมายโดยนัย หมายถึง “สัญลักษณ์ของความลึกลับน่ากลัว ความมีอำนาจ” เพราะฉะนั้น เราอาจใช้สำนวนโดยนัยความหมายนี้ในทางลบ ซึ่งปรากฏในสำนวนต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก การใช้สำนวนเป็นการใช้ความหมายโดยนัย หรือความหมายในเชิงอุปมา เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีการนำ 2 สิ่ง มาเปรียบเทียบ เช่น โดยการใช้สีมาสะท้อนความหมายเพื่อให้เข้าใจความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น สำนวนว่า “แถมดำ” หมายถึง “คนเลว เปรียบกับคนที่อยู่ในหมู่คนดี” “โกรธหมาดำทำหมาแดง” หมายถึง “โกรธคนหนึ่ง แต่ทำอีกคนหนึ่ง เป็นการเปรียบเทียบความไม่มีเหตุผลของคนที่โกรธคนไหนแล้วไม่ทำคนนั้น จะเป็นเพราะรักหรือเกรงใจหรือกลัวอันใดก็ตาม กลับหันไปลงโทษอีกคนหนึ่ง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องอะไรด้วย” ทั้งนี้หลายสำนวน เช่น ขาวเป็นไขปกอก กันหม้อไม้ทันคำ ธงแดง ตาเขียว ฯลฯ มีการนำสีหลาย ๆ สีมาใช้ในการเปรียบเทียบ เช่น สีขาว สีดำ สีแดง สีเขียว สีทอง ฯลฯ เนื่องด้วยชีวิตประจำวันของมนุษย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสี มนุษย์ใช้สีในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ และสีก็มีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ มนุษย์จึงมีความผูกพันกับสีเหล่านั้นจนสามารถเข้าใจลักษณะและสัญลักษณ์ของแต่ละสี จึงมักจะนำลักษณะของสีมาเปรียบเทียบกับลักษณะของมนุษย์หรือธรรมชาติเพื่อเป็นคติสอนใจในเรื่องต่าง ๆ

ด้วยเหตุที่สำนวนภาษาจีนและสำนวนภาษาไทย มีความเหมือนและคล้ายคลึงกันทั้งในด้านความหมายและเจตนาการใช้ รวมทั้งสำนวนเหล่านั้นยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนทั้งสองชนชาติ ด้วยความสนใจของผู้วิจัยในฐานะที่เป็นชาวจีนและได้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยมาเป็นเวลา 4 ปี ได้สัมผัสกับภาษาและวัฒนธรรมของทั้งจีนและไทย จึงเกิดความสนใจและแรงบันดาลใจทำงานวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อจะได้แนะนำชาวจีน ภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนมาให้ชาวไทยได้รู้จัก และสามารถนำผลวิจัยที่เป็นภาษาไทยมาแลกเปลี่ยนความคิดกับนักวิชาการ อาจารย์หรือนักศึกษาทั้งหลายที่กำลังศึกษาหรือคิดจะศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย-จีนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแหล่งที่มา ความหมาย เจตนาการใช้ระหว่างสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี
2. เพื่อศึกษาความเหมือนและความแตกต่างในด้านลักษณะการใช้และภาพสะท้อนจากสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อันประกอบไปด้วย กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ส่วนคำอ่านใช้ระบบของภาษาจีนที่เรียกว่า พินอิน (Pinyin)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวิเคราะห์สำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี ซึ่งสำนวนที่จะคัดเลือกและนำมาศึกษานั้น จะคัดเลือกจากหนังสือและพจนานุกรมจำนวน 4 เล่ม ดังนี้

- 1.1 ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). ภาษีศ คำพังเพย สำนวนไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้ง.

1.2 ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2543). สำนวนไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).

1.3 กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2545). สำนวนไทย หนังสืออ้างอิงระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

1.4 Idiom Dictionary Editorial Board. (2015). Dictionary of Idioms (成语大词典). Beijing: Commercial Press Co., Ltd.

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะแหล่งที่มา ความหมาย เจตนาการใช้ ลักษณะการใช้และภาพสะท้อนจาก สำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี โดยคัดเลือกจากหนังสือหรือพจนานุกรมดังกล่าวข้างต้น

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตารางบัญชีแสดงจำนวนของแต่ละสีที่ใช้ในสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

2. ตารางบัญชีสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีโดยแบ่งตามสีแดง ขาว ดำ เหลือง เขียว ฟ้ำ เทา และ ม่วง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี ทฤษฎีและแนวคิดทางสังคมวิทยาภาษาศาสตร์

ผู้วิจัยได้อ่านและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้ง 4 เล่ม ตามขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ซึ่งได้สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสี 124 สำนวน สำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี 92 สำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ แล้วนำมาสังเคราะห์ความเหมือน ความคล้ายคลึง ความแตกต่าง และภาพสะท้อนจากสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการอ่านวิเคราะห์สำนวน แล้วบันทึกสำนวนตามสีในตาราง

3. สังเคราะห์รายละเอียดของสำนวนตามแหล่งที่มา ความหมาย เจตนาการใช้ ลักษณะการใช้ และภาพสะท้อนของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี ด้วยการเขียนพรรณนาประกอบการยกตัวอย่าง

4. สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลด้วยการเขียนบรรยายประกอบการยกตัวอย่าง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี และรวบรวมข้อมูลจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีน และสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสี โดยสำนวนจีนที่มีคำเกี่ยวกับสี 124 สำนวน และสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสี 92 สำนวน ผลการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบแหล่งที่มาของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

ความเหมือน

สำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้นมีแหล่งที่มาเหมือนกันอยู่ 4 แหล่ง คือ 1) ตำนาน 2) วรรณกรรมคลาสสิก 3) เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 4) ภาษาพูดพื้นบ้านและชีวิตประจำวัน

ความแตกต่าง

1) สำนวนจีนเกี่ยวกับสีส่วนใหญ่มาจากวรรณกรรมโบราณ (รวมทั้งตำนาน วรรณคดี เรื่องราวทางประวัติศาสตร์) ส่วนสำนวนไทยเกี่ยวกับสีที่มาจากวรรณกรรมโบราณมีจำนวนน้อย

2) สำนวนไทยเกี่ยวกับสีที่มาจากความเชื่อและศาสนามีจำนวนมาก ส่วนสำนวนจีนมีเพียงไม่กี่สำนวน

3) แหล่งที่มาของสำนวนไทยเกี่ยวกับสีแบ่งย่อยเป็น ความเชื่อทางศาสนา สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ประเพณี สัตว์ พืชพันธุ์ อาหารการกิน อวัยวะของมนุษย์ โรค การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ แต่แหล่งที่มาของสำนวนจีนเกี่ยวกับสีไม่มีการแบ่งเช่นนี้

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของ สำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

ความเหมือน

ความหมายของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้น มีทั้งความหมายโดยตรงซึ่งหมายถึงความหมายของสำนวนนั้นตามความหมายของตัวอักษร และความหมายโดยนัยซึ่งหมายถึงความหมายของสำนวนนั้นคือความหมายขยายหรือความหมายเชิงเปรียบเทียบทั้งสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้นมีจำนวนมากที่เป็นความหมายโดยนัย

ตัวอย่างสำนวนจีนที่มีความหมายโดยตรง

柳绿桃红 (Liu Lu Tao Hong)

半青半黄 (Ban Qing Ban Huang)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่มีความหมายโดยตรง

แดงเหมือนชาด

ขาวเป็นไขปอก

ตัวอย่างสำนวนจีนที่มีความหมายโดยนัย

白面书生 (Bai Mian Shu Sheng)

脸红耳赤 (Lian Hong Er Chi)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่มีความหมายโดยนัย

กินไข่แดง

โกรธหาคำทำหมาแดง

ความแตกต่าง

ความแตกต่างด้านอารมณ์ของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้น สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ อารมณ์เชิงบวก อารมณ์เชิงลบ อารมณ์ความเป็นกลาง อารมณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเพียง 3 ประเภท คือ อารมณ์เชิงบวก อารมณ์เชิงลบ และอารมณ์ความเป็นกลาง ไม่มีสำนวนไหนที่มีอารมณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

ตัวอย่างสำนวนจีนที่มีอารมณ์เชิงบวก

白头偕老 (Bai Tou Xie Lao)

黄道吉日 (Huang Dao Ji Ri)

ตัวอย่างสำนวนจีนที่มีอารมณ์เชิงลบ

黄口小儿 (Huang Kou Xiao Er)

黑天昏地 (Hei Tian Hun Di)

ตัวอย่างสำนวนจีนที่มีอารมณ์ความเป็นกลาง

白发苍苍 (Bai Fa Cang Cang)

红白喜事 (Hong Bai Xi Shi)

ตัวอย่างสำนวนจีนที่มีอารมณ์ทั้งเชิงบวก

และเชิงลบ

绿林好汉 (Lu Lin Hao Han)

红杏出墙 (Hong Xing Chu Qiang)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่มีอารมณ์เชิงบวก

ข้าวแดงแกงร้อน

เด็กเหมือนผ้าขาว

ตัวอย่างสำนวนไทยที่มีอารมณ์เชิงลบ

พกลีม่วงดวงสีแดง

คำดีสีไม่ตก ขาวสกปรกคบไม่ได้

ตัวอย่างสำนวนไทยที่มีอารมณ์ความเป็นกลาง

โปแดง

เขียว ๆ แดง ๆ

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบเจตนาการใช้ ของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

สำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเจตนาการใช้เหมือนกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

1) สำนวนบ่งบอกเจตนาตำหนิ

ตัวอย่างสำนวนจีนที่บ่งบอกเจตนาตำหนิ

白壁青蝇 (Bai Bi Qing Ying)

黄粱一梦 (Huang Liang Yi Meng)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่บ่งบอกเจตนาตำหนิ

แกะดำ

ใช้เป็นเงินแดง

2) สำนวนบ่งบอกเจตนาตักเตือน

ตัวอย่างสำนวนจีนที่บ่งบอกเจตนาตักเตือน

不分皂白 (Bu Fen Zao Bai)

灰心丧气 (Hui Xin Sang Qi)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่บ่งบอกเจตนาตักเตือน

เขียว ๆ อย่าเลืยว่าพระอินทร์

ชาดไม่ดี ทาสีไม่แดง

3) สำนวนบ่งบอกเจตนาแสดงความเห็น

ตัวอย่างสำนวนจีนที่บ่งบอกเจตนาแสดง

ความเห็น

筈路蓝缕 (Bi Lu Lan Lu)

白驹过隙 (Bai Ju Guo Xi)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่บ่งบอกเจตนาแสดง

ความเห็น

แทงใจดำ

ฝนตกไม่ทั่วฟ้า

4) สำนวนบ่งบอกเจตนาชื่นชม

ตัวอย่างสำนวนจีนที่บ่งบอกเจตนาชื่นชม

白璧无瑕 (Bai Bi Wu Xia)

青史留名 (Qing Shi Liu Ming)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่บ่งบอกเจตนาชื่นชม

โบแดง

ขาวสะอาด

5) สำนวนบ่งบอกเจตนากล่าวประชดประชัน

ตัวอย่างสำนวนจีนที่บ่งบอกเจตนากล่าว

ประชดประชัน

红颜薄命 (Hong Yan Bo Ming)

信口雌黄 (Xin Kou Ci Huang)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่บ่งบอกเจตนากล่าว

ประชดประชัน

ขาวเป็นลาลี่เม็ดใน

จับด่าถล่มแดง

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้และภาพสะท้อนของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี

ความเหมือน

ลักษณะการใช้สำนวนทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีสามารถใช้ในลักษณะการบรรยายคนหรือการเล่าเรื่องได้

ตัวอย่างสำนวนจีนที่ใช้ในลักษณะการบรรยายคนหรือการเล่าเรื่อง

惨绿愁红 (Can Lu Chou Hong)

黄茅白苇 (Huang Mao Bai Wei)

ตัวอย่างสำนวนไทยที่ใช้ในลักษณะการบรรยายคนหรือการเล่าเรื่อง

อ่อนเป็นลูกแดง

กบดำกบแดง

ความแตกต่าง

1) ขอบเขตในด้านลักษณะการใช้สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีที่ใช้ในการพรรณนาคนหรือเล่าเรื่องจะกว้างกว่าสำนวนไทย เช่น ลักษณะการใช้งานและภาพสะท้อนจากสำนวนจีนที่เกี่ยวกับสี “ขาว” ที่ใช้บรรยายคนหรือเล่าเรื่อง มีจำนวน 19 ข้อ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี “ขาว” ในด้านนี้มี 5 ข้อ และไม่มีลักษณะการใช้ในด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างสำนวนจีน

月白风清 (Yue Bai Feng Qing)

白虹贯日 (Bai Hong Guan Ri)

ตัวอย่างสำนวนไทย

กุลาขาว

ชีปะขาว

2) สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีสามารถใช้ในการพรรณนาสิ่งแวดล้อมได้ทุกสี และมีสำนวนจำนวนมากที่ใช้พรรณนาสิ่งแวดล้อม เช่น ทิวทัศน์ทางธรรมชาติ การก่อสร้าง ภูมิอากาศ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีแค่สี “เขียว” (青或绿) “ฟ้า/น้ำเงิน” (蓝) ที่ใช้ในการพรรณนาสิ่งแวดล้อม ส่วนสีอื่นใช้บรรยายคนหรือเล่าเรื่อง

ตัวอย่างสำนวนจีน

绿肥红瘦 (Lu Fei Hong Shou)

黄茅白苇 (Huang Mao Bai Wei)

ตัวอย่างสำนวนไทย

สุดหล้าฟ้าเขียว

ครีမ်ฟ้าครีမ်ฝน

3) ในสำนวนจีนมีสี “青” (Qing) “绿” (Lu) ทั้งสองคำมาแสดงความเป็นสี “เขียว” แต่ในภาษาไทยใช้สี “เขียว” อย่างเดียว

ตัวอย่างสำนวนจีน

青山绿水 (Qing Shan Lu Shui)

绿叶成荫 (Lu Ye Cheng Yin)

ตัวอย่างสำนวนไทย

สุดหล้าฟ้าเขียว

4) สำนวนที่เกี่ยวกับสี “ม่วง” กับสี “เทา” ใช้ในภาษาจีนอย่างมาก สามารถใช้พรรณาสีสิ่งแวดล้อม และบรรยายคนหรือเล่าเรื่องได้ แต่ในภาษาไทยไม่มีสำนวนเกี่ยวกับสี “เทา” ส่วนสี “ม่วง” มีเพียงสำนวนเดียว

ตัวอย่างสำนวนจีน

色若死灰 (Se Ruo Si Hui)

万紫千红 (Wan Zi Qian Hong)

ตัวอย่างสำนวนไทย

พลสีม่วงควงสีแดง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีนและสำนวนไทย แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1. ด้านแหล่งที่มา พบว่าสำนวนจีนกับสำนวนไทยมีแหล่งที่มาเหมือนกัน 4 แหล่ง ได้แก่ 1) ตำนาน 2) วรรณกรรมคลาสสิก 3) เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 4) ภาษาพูดพื้นบ้านและชีวิตประจำวัน

ส่วนแหล่งที่มาที่มีความหมายแตกต่างกัน มี 3 แหล่ง คือ 1) สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีส่วนใหญ่มาจากวรรณกรรมโบราณ (รวมทั้งตำนาน วรรณคดี เรื่องราวทางประวัติศาสตร์) ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีจำนวนน้อยที่มาจากวรรณกรรมโบราณ 2) สำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีจำนวนมากที่มาจากความเชื่อและศาสนา ส่วนสำนวนจีน ที่เกี่ยวกับสีมีเพียงไม่กี่สำนวน 3) แหล่งที่มาของสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสียังแบ่งย่อยเป็น ความเชื่อทางศาสนา สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ประเพณี สัตว์ พืชพันธุ์ อาหารการกิน อวัยวะของมนุษย์ โรค การละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ แต่แหล่งที่มาของสำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีไม่มีการแบ่ง เช่นนี้ ด้านความหมาย พบว่าสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีที่มีความหมายเหมือนกันทั้งความหมายของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้น มีทั้งความหมายโดยตรงซึ่งหมายถึงความหมายของสำนวนนั้นตามความหมายของตัวอักษร และความหมายโดยนัยซึ่งหมายถึงความหมายของสำนวนนั้นคือความหมายขยายหรือความหมายเชิงเปรียบเทียบ ทั้งสำนวนจีนกับ

สำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้นมีจำนวนมากที่มีความหมายโดยนัย ส่วนความแตกต่างด้านความหมายพบว่า อารมณ์ของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้น สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ อารมณ์เชิงบวก อารมณ์เชิงลบ อารมณ์ความเป็นกลาง อารมณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเพียง 3 ประเภท คือ อารมณ์เชิงบวก อารมณ์เชิงลบ และอารมณ์ความเป็นกลาง ไม่มีสำนวนใดที่มีอารมณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

ด้านเจตนาการใช้ของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี พบว่าสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเจตนาการใช้เหมือนกัน ทั้ง 5 ลักษณะ คือ 1) สำนวนบ่งบอกเจตนาตำหนิ 2) สำนวนบ่งบอกเจตนาตักเตือน 3) สำนวนบ่งบอกเจตนาแสดงความเห็น 4) สำนวนบ่งบอกเจตนาชื่นชม และ 5) สำนวนบ่งบอกเจตนากล่าวประชดประชัน

ด้านภาพสะท้อนจากสำนวน พบว่าทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีสามารถใช้ในการบรรยายคนหรือการเล่าเรื่องราวได้ ส่วนสำนวนที่มีความหมายต่างกัน พบจำนวน 4 ลักษณะ คือ 1) สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีที่ใช้ในการพรรณนาคนหรือเล่าเรื่องจะกว้างกว่าสำนวนไทย เช่น ลักษณะการใช้งานและภาพสะท้อนจากสำนวนจีนที่เกี่ยวกับสี “ขาว” ที่ใช้บรรยายคนหรือเล่าเรื่อง มี 5 สำนวน ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมี 19 สำนวน และไม่มีลักษณะการใช้พรรณาสีสิ่งแวดล้อม 2) สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีสามารถใช้พรรณาสีสิ่งแวดล้อมได้ทุกสี และมีสำนวนจำนวนมากที่ใช้พรรณาสีสิ่งแวดล้อม เช่น ทิวทัศน์ทางธรรมชาติ การก่อสร้าง ภูมิอากาศ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเพียงสี “เขียว” (青或绿) (Qing Huo Lu) “ฟ้า/น้ำเงิน” (蓝) (Lan) ที่ใช้ในการพรรณาสีสิ่งแวดล้อม ส่วนสีอื่นใช้เฉพาะบรรยายคนหรือเล่าเรื่อง 3) ในสำนวนจีนมีสี “青” (Qing) “绿” (Lu) ทั้งสองคำมาแสดงความเป็นสี “เขียว” แต่ในภาษาไทยใช้สี “เขียว” อย่างเดียว 4) สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสี “เทา” และ สี “ม่วง” มีจำนวนมาก สามารถใช้พรรณาสีสิ่งแวดล้อม และบรรยายคนหรือเล่าเรื่องได้ แต่ในภาษาไทยไม่มีสำนวนเกี่ยวกับสี “เทา” ส่วนสี “ม่วง” มีเพียงสำนวนเดียว

ส่วนภาพสะท้อนจากลักษณะการใช้สำนวนนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่คือ สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมในด้านสิ่งแวดล้อมของทั้งสองประเทศ ซึ่งทั้งสองประเทศมีภูมิประเทศและภูมิอากาศที่ต่างกัน สิ่งแวดล้อมของทั้งสองประเทศก็จะต่างกัน อีกประเภทหนึ่งคือสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมของวัฒนธรรมของทั้งสองชนชาติในด้านวิถีชีวิต อาชีพ ทัศนคติ ค่านิยม และอวัยวะของมนุษย์ ฯลฯ เนื่องด้วยทั้งจีนและไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมเช่นเดียวกัน แต่ถิ่นที่อยู่และสิ่งแวดล้อมต่างกัน วัฒนธรรมของทั้งสองประเทศจึงมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างไปด้วย

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสี สามารถสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างสองชนชาติในด้านต่าง ๆ อาทิ สภาพแวดล้อม สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมระหว่างชายกับหญิง ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศ ซึ่งมีทั้งความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสังคม การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจะช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคนทั้งสองเชื้อชาติได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนทั้งสองภาษา เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาจีนและภาษาไทยในอนาคต

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการศึกษาแหล่งที่มาของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีพบว่า มีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน โดยสรุปแล้ว ทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้นมีแหล่งที่มาเหมือนกันอยู่ 4 แหล่ง คือ 1) ตำนาน 2) วรรณกรรมคลาสสิก 3) เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ 4) ภาษาพูดพื้นบ้านและชีวิตประจำวัน ส่วนความแตกต่างมี 3 แหล่งที่มา คือ 1) สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีส่วนใหญ่มาจากวรรณกรรมโบราณ (รวมทั้งตำนาน วรรณคดี เรื่องราวทางประวัติศาสตร์) ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีจำนวนน้อยที่มาจาก

วรรณกรรมโบราณ 2) สำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีจำนวนมากที่มาจากความเชื่อและศาสนา ส่วนสำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีมีเพียงไม่กี่สำนวน 3) แหล่งที่มาของสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสียังแบ่งย่อยเป็น ความเชื่อทางศาสนา สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ประเพณี สัตว์ พืชพันธุ์ อาหารการกิน อวัยวะของมนุษย์ โรค และการละเล่นพื้นบ้าน ฯลฯ แต่แหล่งที่มาของสำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีไม่มีการแบ่งแบบนี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประเทศจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ถึงแม้กาลเวลาผ่านไปอย่างยาวนาน แต่ยังมีวรรณกรรมโบราณประมาณ 80,000 รายการขึ้นไปที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้และสืบทอด เผยแพร่ จนถึงปัจจุบันนี้ มรดกทางวัฒนธรรมที่ทำให้สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีมาจากวรรณคดีโบราณเป็นส่วนใหญ่ ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ ถึงแม้ประวัติศาสตร์ไทยจะสั้นกว่าประเทศจีนก็ตาม แต่ประเทศไทยก็มีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ฯลฯ ที่เป็นเอกลักษณ์ของตน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556) ที่ว่า ภาษาเป็นสมบัติของสังคมและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉิน หยงหลิน (2526) ที่ทำงานวิจัยเรื่อง สำนวนจีนและสำนวนไทย: การศึกษาเปรียบเทียบ พบว่าลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยมีทั้งเหมือนและต่างกันในด้านจำนวนคำการใช้คำ และความหมาย

ส่วนผลการศึกษาความหมายของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีพบว่า ความหมายของสำนวนจีนและสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ส่วนอารมณ์ของสำนวนนั้น สำนวนจีนที่เกี่ยวกับสีแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ เชิงบวก เชิงลบ ความเป็นกลาง ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ส่วนสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีมีเพียง 3 ประเภท คือ เชิงบวก เชิงลบ ความเป็นกลาง ไม่มีสำนวนที่มีความหมายทั้งเชิงบวกและลบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะลักษณะการใช้ภาษาของภาษาจีนกับภาษาไทยนั้นมีความคล้ายคลึงกันที่ต้องการคำเพื่อใช้สื่อสารความรู้สึก เมื่อต้องการคำให้เพียงพอกับการสื่อความรู้สึกจึงต้องคิดคำใหม่ขึ้น ซึ่งอาจจะอิงคำเดิม แต่เปลี่ยนความหมายไป หรืออิงคำเดิมและ

ความหมายคล้ายเดิม ส่วนความแตกต่างระหว่างอารมณ์ของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีนั้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภาษา ในสมัยก่อนมีความหมายเช่นนี้ แต่ระยะเวลาผ่านไปตามด้วยการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความหมายของภาษาก็จะมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556) ที่ว่า ภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคม และเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคม ภาษากับสังคมมีความใกล้ชิดกันมาก ภาษามาจากสังคมและบ่งบอกลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสังคม ขณะเดียวกันภาษาก็เปลี่ยนแปลงตามสังคมที่เปลี่ยนแปลง

สำหรับผลการศึกษาเจตนาการใช้ของสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีพบว่า สำนวนทั้งสองภาษามีเจตนาการใช้เหมือนกัน สามารถแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ 1) สำนวนบ่งบอกเจตนาตำหนิ 2) สำนวนบ่งบอกเจตนาตักเตือน 3) สำนวนบ่งบอกเจตนาแสดงความเห็น 4) สำนวนบ่งบอกเจตนาชื่นชม 5) สำนวนบ่งบอกเจตนากล่าวประชดประชัน จะเห็นได้ว่าสำนวนเป็นมรดกทางภาษาที่แสดงถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนโบราณ ทั้งชาวจีนและชาวไทยได้ใช้สำนวนกันอย่างแพร่หลายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การใช้สำนวนได้อย่างถูกต้องต้องเข้าใจเจตนาการใช้ของแต่ละสำนวนก่อน ซึ่งทำให้ภาษาไพเราะสละสลวย และการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันท์ อัญชลินุกูล (2543) เรื่องการใช้สำนวน นอกจากกล่าวถึงลักษณะทั่วไปแล้วยังให้ความสำคัญเรื่อง การสื่อความหมายของสำนวนจะทำให้เห็นเจตนาการใช้แตกต่างกัน และได้จำแนกเจตนาการใช้คำพังเพยในภาษาไทยออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) คำพังเพยชนิดบอกเจตนาตำหนิ 2) คำพังเพยชนิดบอกเจตนาตักเตือน 3) คำพังเพยชนิดบอกเจตนาแสดงความเห็น 4) คำพังเพยชนิดบอกเจตนาชื่นชม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา ตั้งเทียนชัย (2550) ซึ่งทำวิจัยเรื่องสำนวนจีน: โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้ แล้วพบว่า เจตนาการใช้สำนวนจีนในภาษาจีนสรุปได้ 5 ลักษณะ คือ สำนวนจีนชนิดบ่งบอกเจตนาตำหนิ

บ่งบอกเจตนาตักเตือน บ่งบอกเจตนาแสดงความเห็น บ่งบอกเจตนาชื่นชม และบ่งบอกเจตนาประชดประชัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ในด้านภาพสะท้อนจากสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่เกี่ยวกับสีสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ลักษณะภูมิประเทศ ทัศนคติ ความเชื่อ วัฒนธรรมและอื่น ๆ อีกหลายด้านของทั้งสองชนชาติได้อย่างชัดเจน ซึ่งค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกันมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้างผูกพันกับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในด้านอาหารการกินความเป็นอยู่ การแยกแยะถูกผิด แสดงอารมณ์ ฯลฯ โดยอาจจะมีความแตกต่างกันในบางด้าน เช่น พิธีกรรมทางธรรมชาติ อาหารการกินบางชนิด ประเพณี สภาพสังคม และประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม ของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ ด้วยเหตุที่ประเทศจีนมีอาณาบริเวณตั้งแต่เขตร้อนไปถึงเขตหนาว ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตร้อน สภาพทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทั้งสองประเทศย่อมต่างกันจึงทำให้ลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ พันธุ์พืช นั้นแตกต่างกันตามสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศนั้น ๆ ซึ่งเป็นผลให้เกิดข้อแตกต่างกันบางประการ แต่ทั้งนี้วิถีการดำเนินชีวิตของคนทั้งสองประเทศก็ดำเนินไปบนพื้นฐานในการสั่งสอนและอบรมให้ลูกหลานของตนกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควร ส่งเสริมและพัฒนาชนชาติของตนให้ดีขึ้นสืบเนื่องต่อไป นอกจากนี้ ประเทศจีนกับประเทศไทยยังมีภูมิประเทศ สัตว์ อาหารการกินที่คล้ายคลึงกันมากกว่าแตกต่างกัน เพราะประเทศไทยกับประเทศจีนต่างก็อยู่ในทวีปเอเชีย และเป็นสังคมเกษตรกรรมเช่นเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556) ที่ว่า ภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมและเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคม และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Rao (2547) ที่ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งสะท้อนสภาพภูมิประเทศและชีวิตความเป็นอยู่ สัตว์ที่อยู่อาศัย การบริโภคและทัศนะเกี่ยวกับศิระ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าโดยการรวบรวมมรดกทางภาษาและวัฒนธรรมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป
2. ผลการวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางแก่ผู้ที่กำลังเรียนหรือสอนภาษาจีนหรือภาษาไทยในด้านการเรียนการสอนสำนวนต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดรวบรวมสำนวนเป็นพจนานุกรมเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาอันเป็นมรดกที่ล้ำค่าของมนุษย์ไว้ให้ลูกหลานภาคภูมิใจ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่ประกอบด้วยคำมากกว่า 4 คำ กับสำนวนไทยในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสำนวนจีนและสำนวนไทยมีความหลากหลาย กว้างขวาง และสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2545). *สำนวนไทย หนังสืออ้างอิงระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). (2543). *สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น).
- ฉิน, หยงลิน. (2526). *สำนวนจีนและสำนวนไทย: การศึกษาเปรียบเทียบ*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วนิดา ตั้งเทียนชัย. (2550). *สำนวนจีน: โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุนันท์ อัญญสินกุล. (2543). คำพังเพย: รูปภาษาและเจตนาการใช้. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 17, 145-155.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2556). *ภาษาศาสตร์สังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Idiom Dictionary Editorial Board. (2015). *Dictionary of idioms (成语大词典)*. Beijing: Commercial Press Co., Ltd.
- Li, H. (2550). *An analysis of the meaning of color words in modern Chinese (现代汉语颜色词语义分析)*. Bei Jing: Commercial Press Co., Ltd.
- Rao, R. (2547). *การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทยที่มีคำว่า “หัว” กับสำนวนจีนที่มีความหมายตรงกันหรือคล้ายคลึงกัน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).

